

ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา

Academic Leadership Of Educational Scholars In Promoting Quality Of Child
Development Centers Under Local Administrative
Organizations Chachoengsao Province

สิริยาภรณ์ ก้อนศิลา

Siriyaphon Konsila

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail : Siriyaphon.konsila@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 648 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 242 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study academic leadership of educational scholars in promoting quality of child development centers under local administrative organizations chachoengsao province; and (2) to compare academic leadership of educational scholars in promoting quality of child development centers under local administrative organizations chachoengsao province, classified by educational level, and work experience

The research methodology was a survey research. The population consisted of 648 teachers of child development centers under local administrative organizations chachoengsao

province. The sample consisted of teachers totally 242 people, determined by Krejcie and Morgan's table, and obtained by stratified random sampling method. The instrument used for data collection was a five-rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing using independent t-test and One-Way Analysis of Variance

The research findings were found that: (1) academic leadership of educational scholars in promoting quality of child development centers under local administrative organizations chachoengsao province was at high level in overall and each aspect; and (2) teachers with different levels of education and work experience had similar opinions on academic leadership of educational scholars in promoting quality of child development centers under local administrative organizations chachoengsao province in overall and each aspect had no different opinions

Keywords: Academic Leadership, Child Development Centers, Local Administrative Organizations Chachoengsao Province

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างคุณภาพมนุษย์และการพัฒนาประเทศในระยะยาว เนื่องจากเด็กในช่วงอายุแรกเกิดถึงหกปีเป็นวัยที่สมองและพัฒนาการด้านต่าง ๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง หากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเหมาะสมจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกระจายอยู่หลายแห่งเพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566) การพัฒนาเด็กปฐมวัยยังเกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะด้านสังคม อารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการฝึกฝนด้านภาษาและการสื่อสาร ซึ่งทั้งหมดเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโตและความสามารถในการปรับตัวของเด็ก นอกจากนี้ การส่งเสริมผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และดูแลเด็กร่วมกับครูจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างยั่งยืนและตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับประเทศยังพบว่ามีความแตกต่างด้านคุณภาพระหว่างพื้นที่ และหลายแห่งยังขาดความพร้อมทั้งด้านบุคลากร สื่อการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการเด็ก ข้อมูลจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2565) ชี้ให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในศูนย์ ทั้งนี้ยังพบว่าความแตกต่างด้านคุณภาพเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ความสามารถและทักษะของครูผู้สอนที่ไม่เท่ากัน ทรัพยากรการเรียนรู้ที่จำกัด และการขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอน ทำให้ศูนย์บางแห่งยังไม่สามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กได้ นอกจากนี้ การประสานงานระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชนยังมีความแตกต่าง ส่งผลให้ความต่อเนื่องของการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ

ของเด็กไม่สม่ำเสมอ จึงเห็นได้ชัดว่าการยกระดับมาตรฐานคุณภาพและสนับสนุนภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและยั่งยืนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นักวิชาการศึกษาถือเป็นผู้มีบทบาททั้งด้านการกำหนดนโยบาย การวางแผน การติดตามประเมินผล และการพัฒนาครูและบุคลากรภายในศูนย์ หากมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง จะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายได้ (สุภาพร ชันดี, 2565) ทั้งนี้ นักวิชาการศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงวิชาการสูงยังสามารถสนับสนุนให้ครูนำแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้ในชั้นเรียนและปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ ยังสามารถผลักดันนโยบายและมาตรการที่เน้นความร่วมมือของชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและยั่งยืน โดยการใช้ข้อมูลเชิงประเมินเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจและความรับผิดชอบในการพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารงานด้านวิชาการภายในศูนย์อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของ วรจกณา พิทักษ์วัฒนา (2564) พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู นอกจากนี้ยังพบว่า การให้คำปรึกษา การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการสอน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของศูนย์ได้อย่างชัดเจน ขณะทำงานศึกษาของ ชุตติมา กิตติยานนท์ (2565) เน้นว่า การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งในด้านคุณภาพครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ยังช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนและความต่อเนื่องของคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในบริบทของจังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นพื้นที่ที่สำคัญของครอบครัวในชนบทและชุมชนเมืองที่มีรายได้ปานกลางถึงต่ำ การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่นี้จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เด็กมีทักษะพื้นฐานทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่จะเป็นรากฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2566) รายงานว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในฉะเชิงเทราบางแห่งยังขาดการพัฒนาที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและการจัดสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ การสร้างเครือข่ายระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชนและผู้ปกครองถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างยั่งยืน และช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ระดับรากฐาน จากประเด็นดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษา ซึ่งถือเป็นผู้มีบทบาทเชื่อมโยงระหว่างนโยบายการศึกษาของรัฐกับการปฏิบัติในระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะที่เหมาะสม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และยกระดับคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน

(นิตยา สมคิด, 2564) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการยังช่วยในการสร้างกลยุทธ์เพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ เช่น การจัดการทรัพยากรที่จำกัด การประสานงานกับชุมชนและผู้ปกครอง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการสอนและการยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยได้อย่างยั่งยืน การศึกษาดังกล่าวจึงไม่เพียงให้ข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวกับบทบาทและสมรรถนะของนักวิชาการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางในการพัฒนาโยบายและแนวปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้จริงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้างผลลัพธ์เชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก ครอบครัว และสังคมในระยะยาว

ทั้งนี้ การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหลายด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ 2) การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากรในศูนย์อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการติดตามประเมินผล 3) การยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และพัฒนากิจกรรมเสริมทักษะทางสังคม อารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์ 5) การสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการพัฒนาเด็กปฐมวัย 6) การสร้างกลไกการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและยกระดับมาตรฐานศูนย์อย่างเป็นรูปธรรม จากที่มาความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งมีความสำคัญยิ่งทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย และยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 648 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 242 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นชั้นในการสุ่ม จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

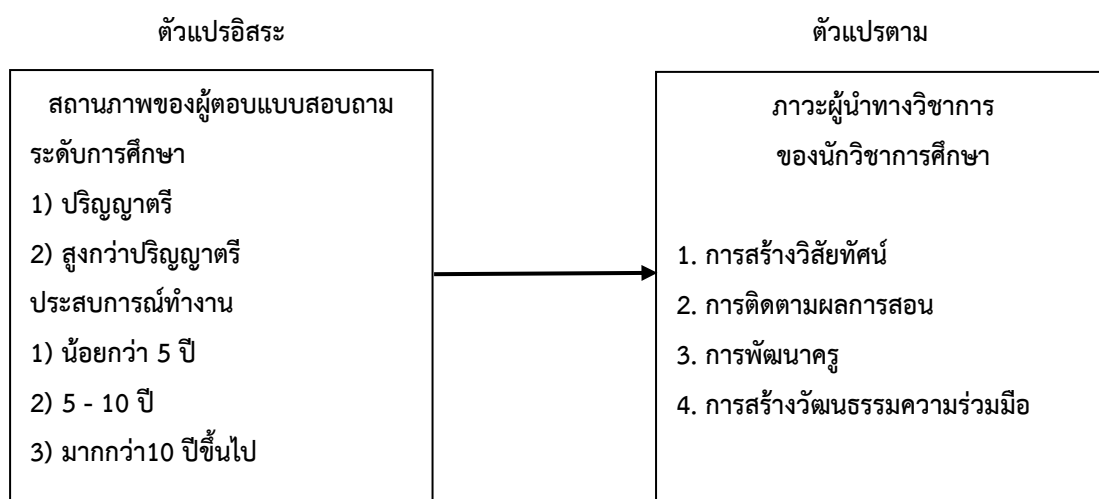
ในการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการและได้ประยุกต์แนวคิดของ Leithwood และ Jantzi (2005) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การติดตามผลการสอน การพัฒนาครู และการสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นขอบเขตด้านเนื้อหาสำหรับการวิจัยนี้

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ดังนี้ การสร้างวิสัยทัศน์ การติดตามผลการสอน การพัฒนาครู การสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทราแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทราโดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ให้คะแนนของข้อความในแต่ละข้อ ดังนี้

- 5 หมายถึง นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. ศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทราให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาตลอดจนการใช้ภาษาจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำแล้วไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ค่า IOC) ซึ่งการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญจะลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

และหลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรียบร้อยแล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objectives Congruence: IOC) โดยกำหนดให้แบบสอบถามของการวิจัยฉบับนี้ทุกข้อต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงอยู่ในระดับที่เหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach' alpha coefficient)

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ (Frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's multiple comparison method)

ผลการวิจัย

1.ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ

มากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ รองลงมาด้านการสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือด้านการติดตามผลการสอนด้านการพัฒนาครู

2.ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงให้เห็นว่านักวิชาการศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนในระยะยาว การที่ผลการวิจัยสะท้อนออกมาเช่นนี้ย่อมแสดงถึงความพร้อม ความตระหนัก และความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการมิได้เป็นเพียงการมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ แต่ยังรวมถึงการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานร่วมกัน และการสนับสนุนครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียน ในด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่านักวิชาการศึกษามีศักยภาพในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างชัดเจน และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดังกล่าวไปสู่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจนเกิดการยอมรับและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้เป็นเพราะการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยทำให้ทุกฝ่ายมองเห็นทิศทางเดียวกันและมีความเข้าใจร่วมกันว่า การพัฒนาเด็กเล็กต้องมุ่งไปสู่การสร้างพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง ทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม จริยธรรม การที่นักวิชาการศึกษาสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ได้ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยให้ครูและบุคลากรมีแนวทางการทำงานที่มั่นคงและมั่นคงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

สำหรับด้านการสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา แสดงให้เห็นว่าการทำงานของนักวิชาการศึกษาไม่ใช่การทำงานแบบตัวใครตัวมัน แต่เป็นการเน้นสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ว่าจะเป็นการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ทั้งนี้เป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือจะช่วยให้เกิดพลังในการทำงานร่วมกัน เมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมก็จะเกิดความภาคภูมิใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความมุ่งมั่นที่จะทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบรรลุเป้าหมาย การทำงานในลักษณะนี้ยังช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและผู้ปกครอง ตลอดจนเกิดการสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และองค์ความรู้ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งยังช่วยสร้างเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืน ทำให้การพัฒนาเด็กเล็กมีความต่อเนื่องและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ในด้านการติดตามผลการสอน นักวิชาการศึกษามีบทบาทในการกำกับดูแลและติดตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้มั่นใจว่าการสอนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้เป็นเพราะการติดตามผลการสอนช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความรับผิดชอบต่อปฏิบัติหน้าที่และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การที่นักวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับการติดตามผลการสอนยังสะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักในคุณภาพของผู้เรียนและความจริงจังในการพัฒนาเด็กให้มีความคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้ ในด้านการพัฒนาครู นักวิชาการศึกษาก็ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาครูเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างมีคุณภาพ การที่นักวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรม การนิเทศ ตลอดจนการสร้างโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ช่วยทำให้ครูมีความมั่นใจในวิชาชีพและพร้อมที่จะพัฒนาเด็กเล็กอย่างเต็มศักยภาพ อนึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจากการศึกษาวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ ศุภกานต์ พรหมชาติ (2565) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี พบว่านักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการชี้แนะเชิงวิชาการแก่ครู การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชน และการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม นภัสสร ศรีวงศ์ (2563) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวางแผนพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย การนิเทศติดตามพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการประสานงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน สุนีย์ ภูมินทร์ (2564) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก นฤมล ขจรศักดิ์ (2564) ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการพัฒนาครูปฐมวัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากโดยสรุป ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของการบริหารจัดการและการทำงานเชิงวิชาการที่มีคุณภาพย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นรากฐานที่มั่นคงของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทยต่อไป

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการที่นักวิชาการศึกษามีบทบาทและภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อครูผู้ปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้อง ไม่ว่าจะครูจะมีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันก็ตาม ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารงานเชิงวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องอาศัยหลักการที่เน้นความเป็นธรรมชาติ ความเท่าเทียม และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย นักวิชาการศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งมักจะมุ่งเน้นการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติที่เข้าใจง่าย สามารถประยุกต์ใช้ได้กับครูทุกกลุ่มโดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา หรือประสบการณ์การทำงานที่ยาวนานหรือสั้นกว่า การเน้นมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเช่นนี้ช่วยให้ครูทุกคนสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและเกิดความเข้าใจร่วมกันในพันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งการที่ความคิดเห็นของครูทุกกลุ่มไม่แตกต่างกันยังสะท้อนให้เห็นว่า นักวิชาการศึกษาสามารถปรับวิธีการบริหารจัดการและการนำทางวิชาการให้ตอบสนองต่อความต้องการของครูในทุกระดับ โดยอาจเกิดจากการจัดกิจกรรมอบรม การนิเทศงาน และการให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะครูเหล่านั้นจะมีพื้นฐานการศึกษาหรือประสบการณ์ทำงานมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับปฐมวัยต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่าย และนักวิชาการศึกษาระหนักถึงความสำคัญของการไม่แบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ แต่กลับส่งเสริมให้ครูทุกคนมีโอกาสได้รับความรู้และพัฒนาตนเองในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพในมิติการสื่อสารและการประสานงาน โดยนักวิชาการศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารที่ดี ย่อมทำให้ครูทุกคนได้รับข้อมูล ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันอย่างทั่วถึง การสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นระบบเช่นนี้ช่วยลดความแตกต่างในมุมมองของครูที่มาจากพื้นฐานการศึกษาหรือประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายการทำงาน และลดการตีความที่คลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน ในด้านของการนิเทศการศึกษาผลวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการนิเทศที่มีคุณภาพซึ่งดำเนินการโดยนักวิชาการศึกษามีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพจริงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วยให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง แม้ครูจะมีความแตกต่างในประสบการณ์หรือระดับการศึกษา แต่การนิเทศที่มีมาตรฐานและมุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนตามบริบทจริง ย่อมทำให้ทุกคนได้รับประโยชน์ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการนิเทศไม่ได้มุ่งเน้นการแก้ไขเฉพาะบุคคล แต่เป็นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยรวมที่เน้นการมีส่วนร่วมและการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกันเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ นักวิชาการศึกษาที่ดีมักมีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรปฐมวัย ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างแรงจูงใจแก่ครู คุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดและแสดงออกได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ครูทุกคนเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้รับการสนับสนุนอย่างเท่าเทียมและไม่ถูกแบ่งแยก ทั้งนี้เป็นเพราะนักวิชาการศึกษาได้สร้างระบบการทำงานที่ทุกฝ่ายมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้และการพัฒนาในมาตรฐานเดียวกัน อนึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจากการศึกษาวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ ศุภกานต์ พรหมชาติ (2565) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี พบว่านักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน พรทิพย์ เรืองฤทธิ์ (2567) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาปฐมวัย จังหวัดสระบุรี พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน นภัสสร ศรีวงศ์ (2563) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการเมื่อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานไม่พบความแตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าวยังสามารถอธิบายได้จากบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งเน้นความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย การสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนงานทางวิชาการอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อครูรู้สึกว่าคุณค่าและบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กเล็ก จึงส่งผลให้ความเห็นต่อภาวะผู้นำของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน การที่ครูทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในด้านใด ๆ ก็ตาม สามารถมองเห็นและประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการในทิศทางเดียวกัน เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำที่มีคุณภาพสามารถเชื่อมโยงบุคลากรทุกฝ่ายเข้าด้วยกัน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับปฐมวัยได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักวิชาการศึกษาควรสนับสนุนการใช้หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจัดอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู เพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและมีคุณภาพ ตลอดจนจัดทำ

คู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเด็กเล็ก

2. นักวิชาการศึกษาคควรติดตามผลการพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง ควรจัดระบบการนิเทศภายในที่มีความชัดเจน โดยให้นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารทำงานร่วมกับครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการสอน ทั้งนี้ ควรมีการเก็บข้อมูลและบันทึกผลการพัฒนาของเด็ก เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการสอนในระยะต่อไป เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กสอดคล้องกับพัฒนาการที่แท้จริง

3. นักวิชาการศึกษาคควรแนะนำวิธีการประเมินและปรับปรุงการสอน ควรจัดให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง การสังเกตพฤติกรรม และการประเมินแฟ้มสะสมงาน ซึ่งจะช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการของเด็กอย่างรอบด้าน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความแตกต่างของเด็กแต่ละคนอย่างแท้จริง

4. นักวิชาการศึกษาคควรสนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก เช่น การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมวันสำคัญร่วมกัน หรือการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากชุมชนมามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง และเพิ่มพลังในการพัฒนาเด็กเล็กอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). รายงานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2566. กรุงเทพฯ
- ชุตินา กิตยานนท์. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 12(3), 110-125.
- นฤมล ขจรศักดิ์. (2564). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการพัฒนาครูปฐมวัย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นิตยา สมคิด. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการกับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 7(2), 55-68.
- นภัสสร ศรีวงศ์. (2563). ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของนักวิชาการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พรทิพย์ เรืองฤทธิ์. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

ปฐมวัย จังหวัดสระบุรี. วารสารบริหารการศึกษา, 18(1), 80-95.

- วรางคณา พิกักษณ์วัฒนา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับคุณภาพการจัดการศึกษาใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารศึกษาศาสตร์, 15(4), 140-155.
- ศุภกานต์ พรหมชาติ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2565). รายงานผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (รอบล่าสุด). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). ข้อมูลสถิติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ
- สุนีย์ ภูมินทร์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 9(3), 200-215.
- สุภาพร ชันติ. (2565). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของนักวิชาการศึกษาในการยกระดับคุณภาพศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 20(1), 70-85.
- Krejcie & Morgan. (1970). Educational and Psychological Measurement. New York: Minnisota University
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2005). A Review of Research on Educational Leadership: Five Dimensions for Improving Education. International Journal of Educational Leadership, 17(1), 1-28.